

82 BARN

82 INDIVIDER

MED ULIKE FORUTSETNINGER, PERSPEKTIVER OG ERFARINGER
MED BEHOV FOR OMSORG, TRYGGHET, TILHØRIGHET OG ANERKJENNELSE
MED RETT TIL Å BLI SETT, FORSTÅTT OG RESPEKTERT
FÅ DEN HJELP OG STØTTE DE HAR BEHOV FOR
OPPLEVE GLEDE, HUMOR, SPENNING OG ENGASJEMENT
MØTE ET STIMULERENDE MILJØ SOM STØTTER DERES LYST TIL Å LEKE, UTFORSKE, LÆRE OG MESTRE
OG STØTTES I Å KOMMUNISERE, MEDVIRKE, LYTTE, FORSTÅ OG SKAPE MENING

Bjertnes barnehage

I Bjertnes barnehage bidrar vi til livsmestring og god helse gjennom bruk av naturen og nærmiljøet.

Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene

Utviklingsområder 2019 - 2022

- Barnehagen som lærende organisasjon
- Inkluderende miljø
- Tidlig innsatskompetanse
- Godt språkmiljø

Bjertnes fortsetter også kommende barnehageår med følgende to områder til fordypning:
«Barnehagen som lærende organisasjon» og «Inkluderende miljø».

EN LÆRENDE ORGANISASJON MED PROFESJONELLE MEDARBEIDERE

Menneske Syn	Etikk	Barndom	Tilknytning	Lek	læringssyn	Barns medvirkning	Foreldres medvirkning	Kvalitets-System BTI
--------------	-------	---------	-------------	-----	------------	-------------------	-----------------------	----------------------

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt nittedalsidentitet

Levende lokaldemokrati

Gode prosesser

Kompetente og motiverte medarbeidere

Sunn økonomi

Våre verdier: Raushet, redelighet, respekt

LOVGRUNNLAG og STYRINGS-DOKUMENTER

Barnehageloven, rammeplanen, FN's barnekonvensjon, HMS, miljørettet helsevern, Handlingsplaner for Nittedal kommune

Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene

Redelighet, raushet og respekt

Innledning

Rammeplanen sier at årsplanen skal være:

- Et pedagogisk arbeidsredskap for barnehagens personale for å styre virksomheten i en bevisst og uttalt retning.
- Den skal være et utgangspunkt for foreldrenes muligheter til å påvirke og følge med i det pedagogiske arbeidet i barnehagen.
- Den er grunnlaget for kommunens tilsyn med barnehagen
- Den skal gi informasjon barnehagens pedagogiske arbeid

En god årsplan skal ha sine synlige spor i barnehagen. Med dette mener vi at det skal være et arbeidsverktøy for personalet, og at foreldrene skal kunne kjenne igjen innholdet i årsplanen i barnehagehverdagen.

Bjertnes barnehages årsplan bygger på Rammeplanen og den pedagogiske plattformen for Nittedal kommunes barnehager. Vi vil beskrive hvordan vi vil omsette disse planene i pedagogisk praksis. Vi vil også beskrive hvordan vi vil jobbe med «kvalitetsplanen for Nittedalsbarnehagene».

Rutiner og kvalitetsdokumenter fra Nittedal kommune:

De kommunale barnehagene i Nittedal har utarbeidet en felles Pedagogisk plattform. Denne er bygget på en visjon:

«med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene»

For oss betyr det at hvert enkelt barn skal bli sett og møtt på sine behov hver dag! Dette håper vi å få til ved hjelp av et mangfoldig, lekent, engasjert og tilstedeværende personale, som gjør sitt ytterste for å møte barna der de er! Vi voksne i barnehagen har rollen som pedagogiske veiledere for barna. Vi skal være der, støtte dem og gi dem utfordringer. Vi ønsker å la barn være barn, vi ser på barndommen som en fase med egenverdi, ikke bare en forberedelsesfase til skolen. Ungene skal ha gode dager med lek, humor og glede! I denne perioden er mange på søk etter å lære det meste, de er nysgjerrige og vil vite alt – vi mener det er viktig at vi som voksne støtter dem og veileder dem slik at de ikke stopper opp i læringsløpet sitt.

Innholdsfortegnelse

Fakta om Bjertnes	7
Satsningsområder barnehageåret 2020/2021.....	7
 Gjennomgående innhold	
Tilvenning.....	10
Omsorg og danning.....	11
Sosial kompetanse	13
Lek og læring.....	15
Barns medvirkning.....	17
Barnehagens kulturelle mangfold.	18
Likestilling og likeverd	19
Godt språkmiljø for alle barn.....	20
Livsmestring og helse	21
Foreldresamarbeid	22
Overgang barnehage - skole	23
Vurdering.....	24
 Fagområdene og progresjonsplaner	25
Kommunikasjon, språk og tekst.....	28
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	31

Kunst, kultur og kreativitet.....	34
Nærmiljø og samfunn.....	36
Antall, rom og form.....	39
Etikk, religion og filosofi.....	41
Natur, miljø og teknologi.....	45
Årskalender.....	46
Avdelingsoversikt.....	48

Fakta om Bjertnes barnehage

Bjertnes barnehage er en fem avdelings barnehage, med 82 barn i alderen 1-6 år. Til å ivareta disse barna har vi 19,4 årsverk.

Vi har et flott, kupert uteområde og kom inn i nytt bygg høsten 2018. Fra å ha vært flere familiebarnehager, til så å være en 3 avdelingsbarnehage i 20 år, har vi nå 5 avdelinger. De ansatte i Bjertnes har fått nytt nærmiljø, nye lokaler, flere avdelinger og nye måter å organisere på som skaper nye muligheter. I den forbindelse har vi utarbeidet et felles mål for barnehagen.

«I Bjertnes barnehage bidrar vi til livsmestring og god helse gjennom bruk av naturen og nærmiljøet».

Livsmestring og helse har blitt en del av barnehagens verdigrunnlag. Livsmestring og helse handler i første rekke om å bidra til at barna utvikler et positivt selvbilde gjennom mestringsopplevelser. Barnehagen skal støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Rammeplanen beskriver at livsmestring blant annet handler om å være en del av et fellesskap og ha gode relasjoner. I følge forskjellige studier åpner naturen opp for mer allsidig lek på tvers av kjønn og alder, og barn som ellers sliter med å være med i leken får oftest være med når de er i naturen. Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier og holdninger, og de skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. I Bjertnes har vi unike muligheter til å jobbe med naturen som utgangspunkt, da vi har et rikt nærmiljø. Naturen gir mangfoldige muligheter for mestring og utfordringer, og felles opplevelser i prosessen med å bli kjent med naturens mangfold. Vi skal legge til rette for trivsel, glede, mestring og forebygge krenkelser og mobbing, slik at barna opplever et inkluderende miljø.

Arbeider bygger på våre satsningsområder:

- ***Inkluderende miljø***
- ***Barnehagen som lærende organisasjon***

Satsningsområder barnehageåret 2021/2022

(Områdene er valgt med utgangspunkt i kvalitetsplan for Nittedalsbarnehagene)

Inkluderende miljø:

Inkluderende miljø handler om barnets opplevelse av å være en betydningsfull del av fellesskapet i barnehagen, og er avgjørende for barnets trivsel og utvikling. Dette forutsetter at personalet støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse.

Barnehagen skal ha et trygt læringsmiljø der barna tilegner seg og prøver ut sosiale ferdigheter. Det å regulere egne følelser, gjenkjenne og skille mellom ulike følelser både hos seg selv og andre er selve grunnlaget for å fungere i samspillsrelasjoner og en viktig dimensjon ved psykisk helse.

Hjemmet og barnehagen må stå sammen om å skape et inkluderende miljø der det jobbes aktivt mot mobbing og krenkelser. Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Endringene i barnehageloven (01.01.21) krever at barnehagene jobber systematisk for å forebygge utestengning og mobbing, og at vi skaper et godt miljø der barna trives og er sosialt inkludert. Bjertnes barnehage har fått tildelt plass i kompetansetilbudet «Barnehagemiljø og krenkelser». Dette er en kompetanseprosess som er utviklet ved Høgskolen i Innlandet. Dette arbeidet som vil hjelpe oss i arbeidet med å skape et inkluderende og godt barnehagemiljø.

Mål - barn - *Alle barn skal oppleve tilhørighet og føle seg betydningsfulle for fellesskapet.*

Målepunkter

- Barna gir uttrykk for følelser ut fra sine forutsetninger.
- Barna tar kontakt med voksne og barn på sin avdeling
- Barna får mulighet til å delta i hverdagsaktiviteter ut fra sine forutsetninger.
- Barna møter et barnehagemiljø med nulltoleranse for mobbing og krenkelser
- Barna blir møtt med hei når de kommer i barnehagen og hadet når de går

Mål - ansatte – Alle ansatte kjenner at de er en viktig ressurs i barnehagen**-Alle ansatte bidrar til et godt psykososialt barnehagemiljø****Målepunkt/Tiltak**

- Personalet tar ansvar for egen helse
- Personalet bidrar aktivt i arbeidet med nærvær.
- Personalet har et eierskap til innhold og planer
- Personalet bidrar til en delingskultur
- Personalet er bevisst på sine roller som språklige forbilder og oppfordrer barna til å kommunisere egne tanker og følelser

Mål - foreldre- Foresatte har medansvar for et inkluderende miljø**Målepunkt**

- Foreldre hilser på og fremsnakker andre barn.

Barnehagen som lærende organisasjon:

En kollektiv forståelse av barnehagens mål og innhold er grunnlaget for å bli en lærende organisasjon (Gotvassli, 2017:18). En lærende organisasjon er når vi hjelper hverandre med å forstå *hva* vi skal gjøre, *hvordan* vi skal gjøre det, og *hvorfor* vi skal gjøre det (KS-Konsulent).

Mål - ansatte – *Personalets arbeid er faglig forankret, i tråd med ny kunnskap og bygger på beste praksis.*

- ***Alle kan sette ord på hva som er barnehagens pedagogiske praksis og hvorfor.***

Målepunkt/tiltak

- Personalet bruker pedagogisk analyse som verktøy i hverdagen for å reflektere over egen praksis.
- Personalet utarbeider en årsplan som de aktivt bruker som arbeidsverktøy
- Personalet har lærende møter
- Personalet jobber mot felles mål
- Personalet bruker de digitale verktøyene aktivt

Mål - foreldrene – *Foreldrene får økt forståelse for barnehagen som lærende organisasjon*

Målepunkt

- Vi løfter faglige problemstillinger på foreldremøter
- Foreldrene tar ansvar for å lese planer og informasjon som blir gitt fra barnehagen

Tilvenning

Oppstart i barnehagen er spennende og samtidig overveldende. Barna reagerer veldig forskjellig på disse miljøendringene. Felles for alle barn er behovet for forutsigbarhet, omsorg og forståelse i tilvenningsprosessen. Barn har behov for å knytte seg til en eller flere voksne når de skal etablere seg i en ny hverdag i barnehagen. Tryggheten til den/de voksne vil være avgjørende for barnets trivsel og utvikling.

Bjertnes barnehage ser derfor stor verdi i å prioritere god tid på tilvenning. Starten er viktig for hvordan barnet senere får det i barnehagen. Tilknytningen til nye voksne tar tid, og det er viktig at foreldrene er tilstede sammen med barna den første tiden i barnehagen. Vi setter av minimum 5 dager til tilvenning. Noen barn trenger kortere tid, andre trenger lengre tid. Barnehagen legger til rette for barnas behov i tett dialog og samarbeid med foreldrene.

Når barna kommer tilbake fra sommerferien er det også mange barn som starter på en «ny» avdeling. Barnehagen har tilvenning i løpet av våren slik at de blir kjent med nye barn og voksne, og være trygge før oppstarten. Etter en lang ferie kan det likevel bli en viss opplevelse av «ny tilvenning». Vi skal derfor legge til rette for barnas behov i tett dialog og samarbeid med foreldrene.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

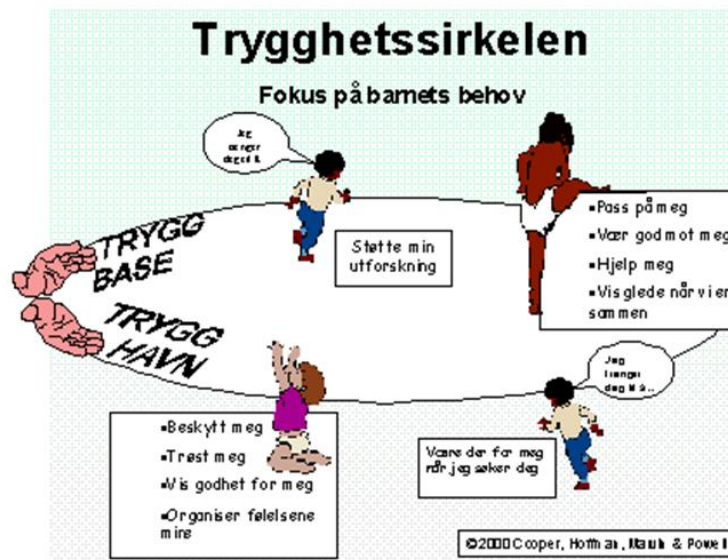
- Ha besøksdag(er) i mai/juni
- Ha oppstartsamtaler med nye foreldre og med de som bytter avdeling
- Ha foreldre til stede sammen med barna ved oppstart
- Overta rutinene gradvis
- Personalet gir tilbakemeldinger på barnets reaksjoner slik at vi kan finne best mulig overgangsrutiner rundt hvert enkelt barn.
- Oppfordre til kortere dager de påfølgende dagene.

Omsorg og danning

Trygghetssirkelen er sentral i Bjertnes barnehage, og bygger på mange års forskning omkring tilknytning og viser oss hvordan de grunnleggende behovene henger sammen.

I nedre del av sirkelen ser vi barnets avhengighet og beskyttelsesbehov, altså tilknytningsbehovet. Hånden som tar imot nederst er en trygg og nær voksen hvor barnet kan få hjelp, trøst og nærhet når tilknytningsbehovet er slått på og barnet trenger nærhet til den voksne

I øvre del av sirkelen ser vi barnets selvstendighet og utforskertrang, barnets behov for å erobre og mestre verden. Den øvre hånden representerer også den voksne, men her fungerer hånden som en trygg base for barnets utforskning. Barnet tar seg en tur ut i verden, i trygg forvissning om at den voksne er der og passer på.

Trygghet er et kjernebegrep. På tryggheten bygges selvfølelsen, selve grunnmuren for oppfatningen av oss selv. Selvfølelsen bygges stein for stein tidlig i livet, og er avhengig av voksne som tilfredsstillende barnets grunnleggende behov for omsorg, hjelp og støtte. Et trygt barn er rustet til å mestre hva som helst!

Omsorgsforpliktelsen stiller krav til personalet om oppmerksomhet og åpenhet overfor det unike i hvert enkelt barn og det unike i situasjonen - det handler om vår væremåte. I tillegg til at vi skal vise barna omsorg er det også veldig viktig for oss å veilede de til å vise omsorg for hverandre. Her mener vi mye kan læres via gode rollemodeller, hva vi gjør og hva vi sier blir dermed veldig viktig.

Personalet har en viktig rolle i barnas dannelsesprosess, ved å være gode samtalepartnere, samhandlingspartnere og veiledere. Det viktigste i dannelsesprosessen er å gi barna god selvfølelse og at de gjennom den kan forstå seg selv og andre. Det handler om å bli en del av fellesskapet, samtidig som at barnet skal vokse opp til å bli et selvstendig menneske.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Oppmuntre barna til å vise omsorg for hverandre, og øve på å ha omsorg for seg selv
- Skape et inkluderende miljø
- Undrer oss sammen med barna og gir de tid og rom til å finne svaret/egne løsninger.
- Være tilstedeværende voksne som tar tid til nærhet en til en, som er anerkjennende, bekræftende, imøtekommende og veiledende
- Bekrefte mestring
- Se hvert enkelt barn og viser interesse for det de kommuniserer
- Anerkjenne ulike følelser og tar barna på alvor

Sosial kompetanse

Vi mener en av våre viktigste oppgaver er å gjøre barna sosialt kompetente. Sosial kompetanse handler om kunsten å samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med hverandre og voksne.

Det skal være godt å være barn i Bjertnes barnehage, vi ønsker å legge til rette for at alle barna blir sosialt kompetente og utvikler god selvfølelse. Barna skal bli trygge på seg selv og lære seg å sette egne grenser, samtidig som de skal kunne ta hensyn og respektere andre.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Bruke pedagogiske verktøy i arbeidet med språk og følelsesregulering (Eksempelvis «Grønne tanker – glade barn»)
- Bidra til at barna har tillit til seg selv og sine ferdigheter
- Veilede barna til å finne strategier på konfliktløsning ut fra alder og barnegruppe
- Jobbe med å lytte til andre, vente på tur, tørre å snakke i gruppa og ta hensyn til hverandre.
- Være gode rollemodeller gjennom egen væremåte
- Etablere et godt språkmiljø, da språket har en viktig sosial funksjon.

Med skrubsår på knærne og stjerner i øynene

Redelighet, raushet og respekt

Lek og læring

I Bjertnes er opptatt av å anerkjenne lekens egenverdi. Leken er barnets viktigste kilde til lærdom, og er barnets viktigste aktivitet og uttrykksform i barnehagealder. Barn lærer verden å kjenne gjennom lek, leken er en grunnleggende livs og læringsform som barnet kan uttrykke seg gjennom. Derfor foregår det meste av læringen i barnehagen gjennom lek.

I en tid der planlegging og målrettede aktiviteter er i fokus er det en kunst å kunne verdsette frileken, på lik linje som det personalet har planlagt og satt mål for. Den er barnas egen kultur og skaper mye engasjement hos barn. I rolleleken kan barna leke ut opplevelser, tanker, redsler, gleder, kort sagt alt de opplever i hverdagen. Leken er også en arena for å prøve ut ulike roller og oppgaver som de ikke er trygge på, eller som de ønsker å utfordre videre. De voksne veileder og utvikler leken på en god måte når de er nært og deltagende. Noen barn trives med lek preget av mye aktivitet, andre velger helst den rolige, forutsigbare leken. Noen tar alltid lederrollen, andre får ofte de mindre aktive rollene. Når vi voksne er nært leken og kjenner barna godt vet vi hvordan vi kan gi de utfordringer som er passe store og vi kan utvide deres lekerepertoar på en god måte slik at de kan oppleve mestring.

Det er viktig å vise respekt for andres lek. Barn og voksne som leker trenger tid og rom til å leke. Barna skal ha muligheten til å leke i smågrupper. Når det passer for leken, kan vi hjelpe flere inn i den.

Lek er en naturlig arena for læring. Vi legger til rette for læring både i strukturerte og ustrukturerte situasjoner, og vi legger stor vekt på at alle skal oppleve mestring. Dette er viktig for at barna skal bli trygge på seg selv, få tro på seg selv og tro på at de klarer oppgaver de blir stilt ovenfor. Å oppleve mestring og hvordan andre ser på deg og er mot deg, gjør noe for hvordan du ser på deg selv.

Vi er opptatt av å ha fokus på det barna mestrer når vi tilrettelegger læringsmiljøet. Vi gir gode, positive tilbakemeldinger på alt det som er bra. Vi er opptatt av å veilede barna på hvordan de skal være sammen med andre mennesker, slik at både de selv og andre har det bra. Vi jobber for å gi barna et støtt grunnfjell av basiskvalifikasjoner og gjøre dem trygge på seg selv. Da mener vi de har fått gode forutsetningene for trivsel og læring videre i livet.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Observerer, analyserer, støtter, deltar og beriker barnas lek på barnas premisser
- Ha gruppeinndeling med fokus på utvikling av vennskap og sosial kompetanse
- Gi barna rom for lek i ulike miljøer (tid, skjerming, sted og rekvisitter)
- Bruke nærområdet og naturen som inspirasjon til lek
- Legge til rette for at barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger
- Legge til rette for at barna opplever læring i, om og gjennom bevegelse.
- Arbeide med fagområdene
- Gi alle barn positive tilbakemeldinger i løpet av dagen.
- Jobbe med aldersinndelte grupper på tvers av avdelingene (som beredskapsnivået tillater det)

Barns medvirkning

Vi skiller mellom tre ulike begrep; medbestemmelse, selvbestemmelse og medvirkning. Medbestemmelse handler om å delta i beslutningsprosesser sammen med andre, være med å bestemme over hva som skal skje og hvordan det skal gjøres. Dette fordrer blant annet at man er moden nok til å kunne ta ansvar for de beslutninger som skal tas.

Selvbestemmelse handler mye om å kunne bestemme over seg selv, som for eksempel i forhold til valg av mat, tøy, aktivitet osv.

Å gi barn muligheten for medvirkning i hverdagen handler for oss om hvordan vi møter barna og hvordan vi lar deres ulike uttrykksformer få en innvirkning i innhold, planer og organisering. Det er holdningene våre som leder frem til en medvirkningspraksis. Hvordan den ansatte møter barnet, at vi anerkjenner, veileder, og skaper gode nok rammer. Når et barn opplever at deres tanker og meninger blir tatt imot med respekt og anerkjennelse, så opplever de å ha medvirkning i fellesskapet. Vi skal ta barnas uttrykk på alvor, og de skal oppleve å bli hørt og sett. De skal bli anerkjent for sine egne opplevelser og meninger, og bli møtt av trygge ansatte som gir barna gode rammer for medvirkning og aktiv deltagelse i eget liv. Derfor må man være oppmerksom på barns ulike uttrykksformer. For oss er gode observasjonsferdigheter og at vi er tilstede med «hele oss» noe som er sentralt for at alle barn skal kunne medvirke i egen hverdag. At vi fanger opp det barna prøver å formidle til oss.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Planlegge og gjennomføre aktiviteter ved å ta utgangspunkt i barnas nonverbale og verbale språk
- La barna få være medhjelpere i hverdagen
- Ha fokus på selvstendighet i hverdagen
- Observere, være lydhøre og vise oppriktig interesse
- Gi barna ulike tilbud

Barnehagens kulturelle mangfold.

Barn skaper kultur når de møtes og leker sammen. Vi ønsker at møtene skal innebære varme og raushet, humor, og nysgjerrighet på hverandre som individer – både likheter og forskjeller. Et kulturelt mangfold i barnehagen er en styrke og vi ønsker å gjøre barna bevisst på dette. Sammen med barna ønsker vi å bli kjent med mangfoldet som er representert i barnegruppa, og mangfoldet i samfunnet.

Kulturelt mangfold er så mye mer enn kultur og religion, det er ulike familieformer og levesett. Alle barn har noe unikt ved seg og dette skal vi bidra til at barna får en forståelse for, og skape et miljø hvor det unike blir verdsatt.

I forbindelse med de kristne høytider formidler vi den kristne historien om jul og påske.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Formidle tradisjoner, kulturer, verdier og høytider som er representert i barnegruppa og/eller i samfunnet
- Utforske og undre seg sammen med barna
- Sette grenser på en slik måte at barna føler seg respektert
- Bidra til forståelsen om kulturelle likheter og forskjeller, og inkludere barna i et miljø som motvirker mobbing.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta i fellesskapet. De voksnes forhold til kjønn, likestilling og likeverd påvirker barnas utvikling av kjønnsidentitet og forståelse av seg selv. Barns kjønnsidentitet skapes i et samspill, der de på den ene siden er aktive i å fortolke og gi ulike uttrykk for kjønn. Barnehagen skal motvirke stereotyper og ansatte må arbeide bevisst og målrettet slik at barn gis rom for et mangfold av kjønnsuttrykk, der alle får uttrykt og utviklet seg. Det er mange måter å være gutt og jente på.

Barnehagen skal bidra til å skape et likestilt samfunn. Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling mellom kjønn. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger til og samfunnets forventninger til gutter og jenter.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Ha lekemateriell som bidrar til allsidig lek og oppmuntrer barna til å delta i alle aktivitetene i barnehagen
- Være aktive i hverdagen med å motvirke stereotyper, og være bevisst på hvilke forventninger, rammer og føringer vi pålegge barna.
- Gi gutter og jenter like muligheter til deltakelse i alle aktiviteter i barnehagen

Godt språkmiljø for alle barn

Å kommunisere med verden rundt seg, mener vi er noe av det aller viktigste for barnets utvikling. Språk er viktig for læring, sosiale relasjoner, utvikle vennskap og for å kunne uttrykke egne følelser og meninger. Fokuset på språk skal være sentralt gjennom hele barnehagedagen.

Vi jobber aktivt for å hjelpe barnet med å gjøre seg forstått, først ved hjelp av kroppsspråk, og videre gjennom ord. I arbeidet med de yngste er det viktig at personalet kan lese kroppsspråk og mimikk slik at vi forstår deres ønsker og behov best mulig.

Personalet må være ekstra støttende overfor barn som har ulike kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive eller har sen språkutvikling. Barn som er flerspråklige må få støtte for å bygge opp sin begrepsforståelse og ordforråd i norsk.

Her og nå situasjonene som stell, måltid, påkledning og lek, er like viktige som tilrettelagte voksenstyrte aktiviteter som samlingsstund og smågrupper. Vi voksne må være gode språklige forbilder og bruke språket aktivt i alle situasjoner.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Anerkjenne og respondere på barns ulike uttrykksformer (fysiske, estetiske, nonverbale og verbale uttrykk)
- Veilede og oppfordre barna til å kommunisere egne tanker og følelser
- Være bevisst på sine roller som språklige forbilder
- Bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen.
- Bruke alternativ og supplerende kommunikasjonsmetoder

Livsmestring og helse

Livsmestring og helse har blitt en del av barnehagens verdigrunnlag. Livsmestring og helse handler i første rekke om å bidra til at barna utvikler et positivt selvbilde gjennom mestringsopplevelser. Barnehagen skal støtte barna i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Livsmestring utvikles ved at vi får mulighet til å bruke egne evner og utvikle oss, oppleve mening, og dele mål og verdier i et fellesskap.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Endringene i barnehageloven (01.01.21) krever at barnehagene jobber systematisk for å forebygge utestengning og mobbing, og at vi skaper et godt miljø der barna trives og er sosialt inkludert.

Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Bjertnes barnehage ønsker at måltidene skal være preget av tilstedeværelse, fellesskap og gode samtaler. Måltidene er en sosial arena hvor barna kan oppleve mestring og tilhørighet til felleskapet. Vi er også opptatt av å bidra til matmot. Å hjelpe barna slik at de blir nysgjerrige og våger å smake på maten. Vi ønsker at de skal få muligheten til å oppleve nye lukter og smaker, og bli mer interessert og nysgjerrig på mat. På denne måten kan barna utvikle et variert og helsefremmende kosthold. Viktigheten av at personalet tar seg tid under hvert måltid til og være nysgjerrige og se hvert enkelt barn er essensielt for at måltidet skal oppnå en positiv og trygg atmosfære.

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen også i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Personalet må ha et bevisst forhold til sin opplysningsplikt til barnevernet jf. Barnehagelovens §22.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- hjelpe barna med å regulere følelser
- jobbe systematisk med å skape et inkluderende barnehagemiljø
- legge til rette for varierte grov- og finmotoriske aktiviteter
- legge til rette for at alle barn opplever mestring
- gi tid til at barna kan smake, lukte og kjenne på maten under måltidet.
- bruke råvarer vi finner i naturen til matlaging
- gripe inn når et barn utsettes for krenkelser.
- ha en bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette skal håndteres.

Foreldresamarbeid

Foreldre er våre viktigste samarbeidspartnere. Kommunikasjon i formelle og uformelle settinger er helt avgjørende for at vi sammen kan hjelpe barnet best mulig. Det er viktig for oss at det er gjensidig respekt og god forståelse mellom barnehagens virksomhet og foreldrenes ønsker. Det skal være en god og anerkjennende dialog mellom foresatte og ansatte. Hovedfokus skal alltid være barnets beste.

Det er også viktig at foreldrene medvirker til et inkluderende miljø i barnehagen. Med det mener vi at alle foreldre sammen med oss ansatte har et ansvar til å skape en hverdag som har plass til alle, som verdsetter mangfold. Vi må ha fokus på hvordan vi voksne snakker med og om andre barn og voksne. Alle voksne har et ansvar for å hjelpe de som sliter med å komme inn i fellesskapet.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Ha god kontakt under levering- og hentesituasjoner
- Sende Informasjon gjennom Mykid.no
- Tilbud om foreldresamtaler 2 ganger i året, høst og vår
- Ha foreldremøter 2 ganger i året
- Ha møter i FAU og SU
- Ha felles arrangementer
- Følge prosedyrer for bedre tverrfaglig innsats (BTI)
- Involvere foreldre så tidlig som mulig i eventuelle tiltak knyttet til enkeltbarn

Overgang barnehage - skole

Nittedal kommune har et eget kvalitetsdokument som skal sikre god kommunikasjon mellom barnehage og skole. Vi har flere samlingspunkter med skolene for å få vite hva de jobber med i første klasse slik at vi kan forberede best mulig. Og de får vite hva vi jobber med i førskolegruppa slik at de vet hva barna har lært. Vi har overgangsmøte for foreldrene sammen med skolen i januar, der man får vite litt om overgangen og hva skolen tenker rundt den.

Hovedfokus for oss er å øve på sosiale ferdigheter som blant annet å samarbeide, hvordan er jeg en god venn, hvordan sier jeg i fra på en fin måte når det er noe jeg ikke vil. Vi har også stort fokus på selvstendighet der barna skal øve seg på å kle på seg selv, klare seg på toalettet, og ta ansvar for egne saker. «Størstingene» i barnehagen samles og har eget opplegg. I «størsting-gruppa» jobber de blant annet med temaer fra «Det er mitt valg», å høre etter på felles beskjeder, rekke opp hånda og vente på tur. I tillegg blir de kjent med førmatematiske begreper og skriftspråket gjennom å lytte til lyder og rytme i ord. De hører de ulike bokstavene sine lyder og de øver på å skrive navnet sitt. Her er det også mye fokus på finmotoriske aktiviteter som å klippe, tegne med mer.

De ansatte i Bjertnes barnehage skal:

- Følge «sammen om barns utvikling og læring – plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO i Nittedal kommune».
- Ha «Størsting»-gruppe med skoleforberedende aktiviteter og gode opplevelser
- Ha økt fokus på selvstendighet
- Ha samarbeidsmøter med skolen
- Bidra til å styrke barnets selvfølelse og tro på seg selv
- Ha «størsting»-uker i slutten av barnehageåret

Vurdering

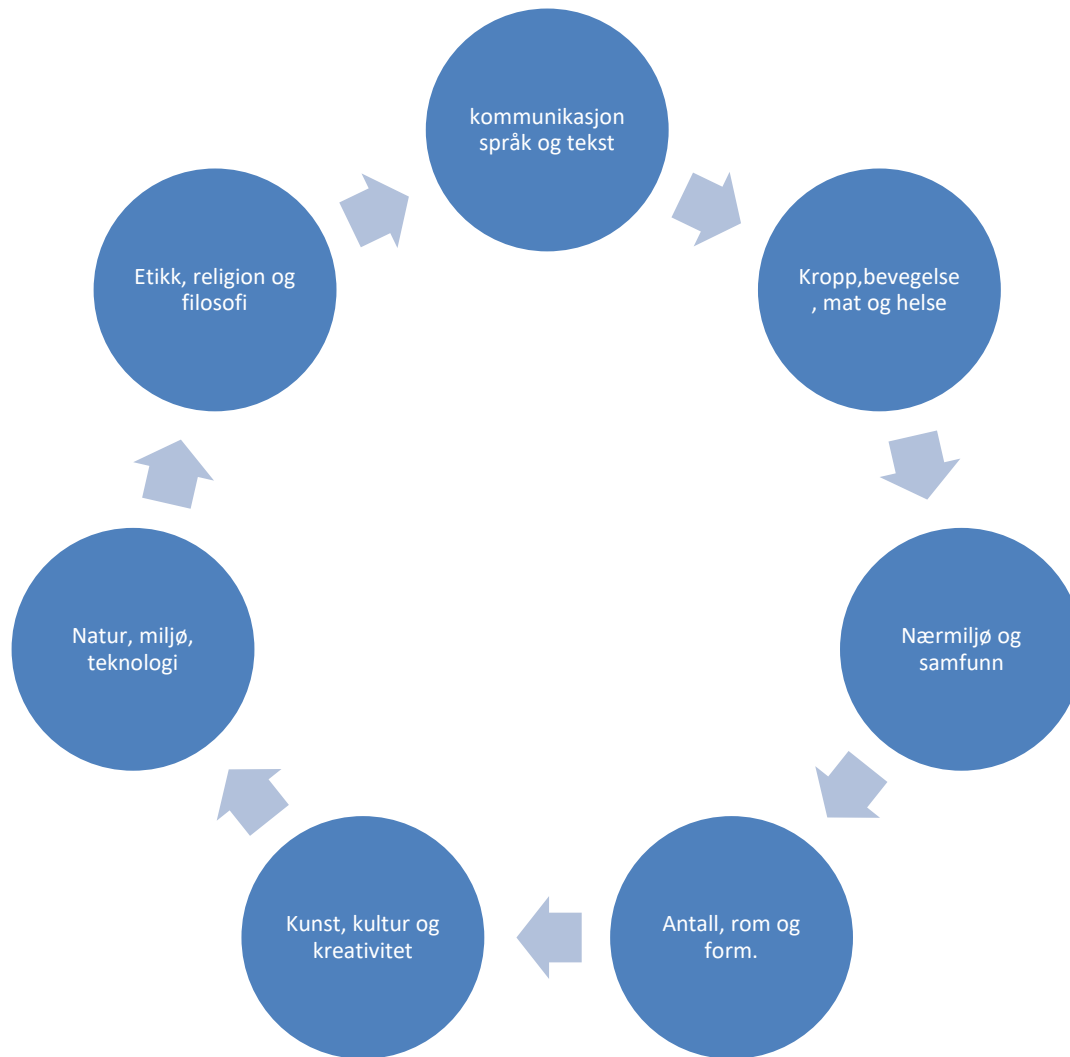
Vi er en sektor i stadig endring, og Bjertnes barnehage ønsker å være en lærende organisasjon. Læring skjer ved gjentatt vekslning mellom erfaringsdeling og vurdering gjennom felles refleksjon over egen og hverandres pedagogiske praksis. Fokuset må hele tiden være hvordan kvaliteten kan økes for det enkelte barnet og barnegruppene. Vi skal være en lærende organisasjon med fokus på inkluderende miljø, godt språkmiljø og tidlig innsatskompetanse. For å oppnå dette er vi avhengig av gode prosesser og se verdien av kunnskapsutvikling i et læringsfellesskap der alle medarbeiderne i barnehagen deltar. Vi må kunne rette et kritisk blikk mot oss selv og egen praksis.

Dokumentasjon av arbeidet vi gjør i barnehagen hjelper oss til å reflektere over arbeidet, vurdere det og videreutvikle det. Vi dokumenterer også for å synliggjøre arbeidet for foreldre, myndigheter og andre, slik at de kan få innblikk i livet i barnehagen.

Gjennom vurderingsarbeidet skal vi si noe om hvor godt vi lykkes med å gjøre planer om til praksis. Vi må drøfte arbeidet og arbeidsmåter, og se om det er samsvar til fastsatte mål og progresjonsplaner.

Vi jobber kontinuerlig med å vurdere våre arbeidsmetoder, hva vi har gjort, om prosessen har vært god, om vi har nådd målene vi har satt oss og hva vi kan gjøre bedre neste gang. Det er personalets arbeid som skal vurderes, og vurderingsarbeidet foregår gjennom samtaler mellom personalet, barn og foreldre, på avdelings- og personalmøter, på planleggingsdager og i møter med foreldre, SU og FAU.

Progresjonsplan for fagområdene i rammeplanen

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene i Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene må sees i sammenheng og i barnehagehverdagen glir disse inn i hverandre og alle er litt til stede hver dag.

Vi må være en god barnehage for alle barn uavhengig av funksjon eller mestringsnivå. Etter godt læringsmiljø gir mulighet for varierte erfaringer og tar hensyn til barnas utviklingsnivå. Vi skal legge til rette for at alle barna får noe å strekke seg etter, men også opplever mestring. Det er viktig å tenke på at progresjonen skal følge **barnet** og ikke en hel **gruppe**.

Progresjonsplanene vil være utgangspunktet når avdelingene utarbeider mål i periodeplanene. Alle de ansatte har et ansvar for å følge opp disse i spontane eller planlagte aktiviteter. Dette krever at de ansatte ser mulighetene i hverdagen og tar barnas innspill på alvor.

Med skrubsår på knærne og stjerner i øynene

Redelighet, raushet og respekt

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål

- Alle barn opplever glede, mestring og utvikling gjennom språklige aktiviteter i fellesskap med andre.

1-2 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Få kjennskap og gode opplevelser med rim og regler. • Lære sanger med bevegelse, enkle sanger uten bevegelse, sangleker • Bli kjent med billedbøker og pekebøker • Bli kjent med bøker med enkel tekst • Positive opplevelser med verbal og non-verbal kommunikasjon • Utvikle evne til å kommunisere i lek og samspill med andre barn 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruk av sanger og bevegelse, rim og regler i samlinger og aktiviteter. • Bruke konkrete, bevegelse og bilder som støtte til enkle sanger og fortellinger. • Lese billedbøker/pekebøker sammen med barna. • Lek med lyder • Mye en-til-en kontakt • Være til stede der barna er, på gulvet • Gi barna tid til å uttrykke seg

2-3 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Se sammenhenger mellom ord og bilde • Øve på å gjenfortelle. • Lyttetrening. • Sette ord på ønsker og følelser • Få kjennskap til digitale verktøy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke bildekort, puslespill og bøker som er tilpasset alderen. • Gjenkjenneleker (eks. Kims lek) • Oppfordre til tegning • Fortelle eventyr både med og uten med konkrete • Legge til rette for samtaler mellom voksen barn og barn - barn. • Oppfordre til rollelek • Bruke rim, regler og sanger • Bruke billedbøker med enkel tekst

3-4 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Begynnende ferdigheter i gjenfortelling. • Barna skal gjenkjenne sitt eget navn som ordbilde • Spille spill • Erfaring med digitale verktøy. • Bevisstgjøring på bruk av språket i konfliktsituasjoner og sette ord på følelser. • Ta ordet og lytte til andre i samlinger. • Legge til rette for- og delta i rollelek med fokus på at barna lærer seg lekekoder 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi samtaler med barna om hverdagsopplevelser hjemme. • Lese bøker som gir inspirasjon og nytenking • Gi barna mulighet til å bli kjent med enkeltord som symbol (ordbilder) • Høytlesning og lytte til lydbøker

4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Utvikle det abstrakte begrepsapparatet • Preposisjoner, bøyninger verb osv. • Større kjennskap med språklyder. • Se sammenheng mellom det talte og skrevne ord. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leke og tulle med ord spontant og organisert • Spille spill – lotto, memory, osv. • Barna dikterer tekster, bokstaver og tall som den voksne skriver ned • Rimer og dikter. • Oppmuntre til tegning og lekeskriving

5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Tall og bokstaver blir en del av det daglige livet i barnehagen • Ha kjennskap til alfabet • Skrive sitt eget navn. • Trene på å hevde sine meninger, lytte til andres og vente på tur. • Vi leser fortsettelsesbok, og øver på å gjenfortelle det vi har snakket om • Øve på å ta imot felles beskjeder • Bruk av digitale verktøy 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får møte ordbilder, bokstaver, tall og andre symboler på avdelingen. • Høytlesning, lydbøker og fortsettelsesbøker. • Størstinggruppe der det jobbes med skoleforberedende oppgaver. • Trene på å skrive eget navn. • Lære å rekke opp handa når en skal si noe.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Mål

- Gi barna mulighet for fin- og grovmotoriske aktiviteter som bidrar til utfordringer og mestring.
- Barna lærer om personlig hygiene
- Barna inkluderes i et miljø som forebygger krenkelses og mobbing.
- Barna har et variert og sunt kosthold

1-2 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Erfaring med variert terreng • Få finmotoriske utfordringer • Oppleve kroppslig mestring • Lære navn på kroppsdel • Godt kosthold skal etableres • Lære å spise og drikke selv • Vi innøver gode vaner av håndvask • Begynnende trening med av- og påkledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Utelek hver dag • Gå på turer i nærmiljøet • Vi tilpasser det fysiske miljøet slik at det blir god plass til «tumblelek» • Bevegelsessanger • Snakke og syng sanger om kropp/kroppsdel • Smake og lukte på variert mat. Gi tid, rom og et positivt forhold til mat • La barna spise og drikke selv • Oppfordre til å prøve selv • Gode rutiner for hvile • Barns grenser i forhold til egen kropp skal respekteres.

2-3 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle motoriske ferdigheter og balanse • Bli bevisst kroppslige muligheter og begrensninger • Bevisstgjøring og kjennskap til kroppsdelene • Videreutvikle finmotorikken • Innøve pinsettgrep • Øve på å sitte i ro • Trene på å smøre maten selv • Fra bleie til toalett • Lære rutiner for håndvask • Begynnende av- og påkledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Utelek hver dag • Barna øver på å gå på tur selv • Sangleker • Vi har aktiviteter som inneholder tegning, perling, klipping • Vi har samlingsstunder • La barna smøre selv • Snakke om hvorfor vi vasker hendene • Gi barna tid til å kle av og på seg selv • Vi er ute hver dag og tilrettelegger for at barna får utfordringer med f.eks klatring, hopping, løping osv.

3-4 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikling av motoriske ferdigheter og kroppskontroll • Bli glad i og fortrolig med sin egen kropp og at alle er ulike • Glede over å være ute i all slags vær • Pinsett- og blyantgrep blir mer innarbeidet • Mer selvstendighet med toalettbesøk og av- og påkledning • Bevisstgjøring av kroppsdelene - trene munnmotorikk • Kler på seg selv med veiledning • Barna skal ha et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp. • Praktiserer god hygiene • Barna er delaktige ved måltidet ved at de får smøre selv og rydde etter seg 	<ul style="list-style-type: none"> • Utelek hver dag • Vi har turmål som gir ulike fysiske utfordringer og gode turopplevelser • Vi samtaler om viktigheten av, og praktiserer god hygiene • Legge til rette for kroppslige inne- og uteaktiviteter • Legge til rette for formingsaktiviteter • Samtale om mat, smake på ulike ting • Fortelle hvordan vi skal hoste i armkroken • Legge til rette for selvstendighetstrening ift toalettbesøk, håndvask og av- og påkledning

4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre motoriske ferdigheter. Øve på utholdenhet i aktiviteter • Bedre kontroll på finmotorikken • Utvide forståelsen for sammenhengen mellom kosthold og helse • Få kunnskap om bakterier 	<ul style="list-style-type: none"> • Utelek hver dag • Gå på lengre turer • Øve på å klippe med saks etter en strek og fargelegge etter streker • Matlaging • Få øve seg på ski • Forklare viktigheten av håndvask og konsekvensene av manglende håndvask

5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre motoriske ferdigheter og utholdenhet i aktiviteter • Barna får erfare å være ute i lengre tid med utfordrende aktiviteter • Stole på egen kropp og utfordre egne grenser • Sette grenser for egen kropp og respektere andres grenser. • Barna klarer å kle av og på seg selv, og foreslår selv hvilke klær de trenger • Barna skal være selvhjulpne ved toalettbesøk og håndvask skal være innlært • Barna har kunnskap om kosthold og ulike matvarer, hva kroppen trenger av mat, aktivitet og hvile 	<ul style="list-style-type: none"> • Utelek hver dag • Gå lange turer • Lære om hvordan vi ser ut inni kroppen og hvordan kroppen fungerer • Legge til rette for at barna får smake og lukte på forskjellige matvarer

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Mål

- Personalet skal stimulere barns nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøving og eksperimentering

1-2 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Utforskning av omverden • Introdusere barna for formingsmateriell • Presentere farger • Lytte og bevege seg til sang og musikk • Barna presenteres for ulike sanger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Synge sanger for barna, høre på musikk, gi rom for bevegelse, enkle instrumenter • Dramatisere enkle fortellinger og historier

2-3 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Bli kjent med navn på farger • Barna skal få erfaring med å bruke saks • Innfører flere typer formingsmateriell • Varierte musikkopplevelser • Eventyr • Inspirere til rollelek 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjenta aktiviteter • Synge, spille og høre på musikk • Legge til rette for kreativitet i forming • Legge til rett for formingslek ute, sand og snø • Ha utkleddingstøy tilgjengelig

3-4 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Kunne farger • Synger sanger med mer tekst • Fortellinger med mer tekst • Rollelek, drama og utkledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide repertoaret innenfor musikk, kunst og kultur • Perle, små tegneoppgaver, klippe lime, male tegne med tusj, bygge/konstruere • Ha formingsmateriell lett tilgjengelig for barna

4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Kunne flere farger • Lage system og mønstre • Tegne etter modell, detaljer. • Blyantgrep • Sanger med flere vers, mer avanserte melodier 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide repertoaret i formingsmateriell og lekemateriell • Introdusere flere sanger, lage sanger

5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Detaljer i tegning, maling og forming • Opptreden, ha konsert • Avansert rollelek • Museum • Ulike prosjekter knyttet til påske- og juleaktiviteter 	<ul style="list-style-type: none"> • Formingsmateriell som krever nøyaktighet • Få ulike kunst- og musikkopplevelser • Opptre på lucia og sommerfesten • Bevisst bruk av udefinert materiell i «størsting»-gruppa

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Mål

- Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barna bli kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden

1-2 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bli trygge på seg selv, voksne og barn i barnehagen • Bli en del av et fellesskap • Bli introdusert for barnehagens tradisjoner • Delta og bidra i felles aktiviteter for at de skal få oppleve gleden ved fellesskapet • Vi er bevisst på de voksnes påvirkning som rollemodeller • Barna blir kjent i nærmiljøet rundt barnehagen 	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet skal være trygge og nære voksne for barna, og gi omsorg på barnets premisser. • Bruke uteområdet året rundt • Gå på tur i nærmiljøet • Være i lek sammen med de andre barna, hvor personalet er aktivt til stede.

2-3 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Bli bedre kjent i og rundt barnehagen • Utvide kjennskapet til nærmiljøet • Lære å ta hensyn til hverandre • Oppmuntre barna til å medvirke i egen hverdag • Observere og delta i dagligdagse gjøremål som ryddig, vedlikehold o.l. • Nasjonaldagen 17.mai 	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet skal være seg bevisst å sette ord på barnas positive handlinger ovenfor andre, og oppmuntre de til å hjelpe hverandre. • Nøytrale aktiviteter som alle kan være med på i forbindelse med høytidene • Sikre at alle barn blir sett, hørt og spurt • Voksne som leser og anerkjenner barnets mange uttrykk/kroppsspråk • Inkludere barna/gi oppgaver i forbindelse med måltider o.l. • Lære fargene i flagget. Høre og syng nasjonalsangen og andre sanger som hører nasjonaldagen til.

3-4 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Barna opplever å bli sett og hørt og får lov til å foreta valg ut fra egne forutsetninger - medvirkning • Vi går på turer og utforsker nærmiljøet • Erfare at vi er likeverdige, uavhengig av kjønn, og deltar i felleskapet • Samefolkets dag 6. februar • Nasjonaldagen 17. mai 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi samtaler med barna om toleranse og respekt • Besøke andre avdelinger på huset • Personalet jobber for at alle barn i barnehagen skal føle seg inkludert og akseptert uavhengig av kjønn • Fargelegge flagget, lære sanger og snakke om hvorfor vi feirer nasjonaldagen • Markere samefolkets dag med å lese bøker, se på bilder og smake på tradisjonell mat

4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Barnehagens nærmiljø • Lære om og erfare demokratiske prinsipper, medbestemmelse • Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og skikker • Få begynnende kunnskap om menneskerettigheter, barnekonvensjonen • Samefolkets dag 6. februar • Nasjonaldagen 17. mai 	<ul style="list-style-type: none"> • Videreføre besøk i og rundt barnehagen • Snakke sammen om hvordan vi kan passe på og være venner med hverandre i barnehagen • Samtaler om konsekvenser av handling og valg • ha samtaler rundt barns rettigheter • Snakke sammen om hvilket land, kommune, område og vei vi bor i. • Snakke om jule- og påsketradisjoner og skikker.

5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Bygge videre på det foregående • Bidrar aktivt til et inkluderende barnehagemiljø • Lærer å se seg selv i forhold til andre barn og voksne og å vise hensyn • Barna går ofte på tur i nærmiljøet. • Kjenner til skolen, SFO og uteområdet • Oppleve å bli sett og hørt og få lov til å foreta valg ut fra egne forutsetninger • Bidra til fellesskapet ved å sortere søppel, rydde i nærmiljøet • Vi samtaler med barna om toleranse og respekt • Utvikle forståelse for ulike tradisjoner og skikker. • Lære mer om Barnekonvensjonen 	<ul style="list-style-type: none"> • Erfare at alle mennesker, uansett alder, kjønn og forutsetninger, inngår og bidrar til fellesskapet i barnehagen • Besøke skolene/SFO som en del av størstingklubben • Alle skal bli sett og hørt, men skal også erfare at de ikke alltid kan få gjennomslag for det de vil og det de mener • Samtaler om universet, jorden, kontinenter og land, ved bruk av atlas, faktabøker og internett • Samtaler rundt barns rettigheter

ANTALL, ROM OG FORM

Mål

- Utvikle barnas matematiske kompetanse gjennom lek, styrte aktiviteter og spontane hverdagsaktiviteter
- Gi barna mulighet til å utforske, og leke med tall, former og mønster

1-2 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Sortering • Begreper: Stor-liten • Finne sin egen plass i gangen • Er introdusert med tallremse, særlig 1, 2, 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal oppleve en til en telling og sortering i lek og hverdagsaktiviteter • Rydde og sortere leker - legge på plass • Putte oppi - ta ut, borte - tittei

2-3 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Parkobling – sammenligning av objekter uten å bruke tallord eller telling. • Begynnende peketelling: 1, 2, 3 • Bli kjent med tallene • Utvikle romforståelse • Begreper: liten - mellom - stor, over – under, foran og bak • Bli kjent med noen geometriske figurer: runding, firkant og trekant • Bli kjent med primærfargene og vite hva de heter 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får utforske og oppleve seg selv i rommet ved bruk av kroppen sin. • Pusle puslespill • For eksempel eventyret «gullhår og de tre bjørnene» • Bruke tall og telling i naturlige situasjoner • Sortere leker etter farge og størrelse • Plassering, hvor f. Eks skoene skal stå • Bygge hytter og lage ulike hinderløyper. • Bruke eventyr, historier, sanger, samtaler og regler. • Synliggjøre de ulike geometriske figurene på ulike måter • Bruke fargene – rød, gul, blå og grønn

3-4 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Vi lar barna bli kjent med tallrekka fra 1-10 • Barna kan sortere ting i riktig kasse. • Barna lærer navn på ulike geometriske figurer • Barna får forståelse for begrepene lite, stor, under og over • Parkobling av et tallord med et objekt (telling av objekter som står i rekke) • Øve på dagsrytmen og rekkefølge • Kjenner igjen de vanligste fargene og vet hva de heter 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna øver på å tegne, klippe forskjellige former, farger og størrelser • bruke alle dagligdagse muligheter for telling • Regler og eventyr med telling • Vi bruke korrekte matematiske begreper når vi snakker om former • Perle, modelleringsleire, tegning • Konstruksjonslek (klosser, duplo/lego, puter, sand) • Bruke alle anledninger til å navngi primær- og sekundærfargene

4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Kjenne til ukedagene, måneder og de forskjellige årstidene • Kan tallremsa til ti • Kjenner til bokstaver og tall 	<ul style="list-style-type: none"> • Samlinger, og samtaler om ukedager, måneder og årstid • Telle fingre • For eksempel «geitekillingen som kunne telle til ti»

5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none">• Kjenne igjen symboler på en terning• Kan og bruker tidsbegreper: I går, i morgen, osv• Kan navn på ukedagene og etterhvert rekkefølgen av dem• Bli kjent med tallremse opp til 20• Forstå sammenhengen mellom tall og mengde• Barna kan sortere ut i fra form og farge.• Vise og bevisstgjøre barn ulike matematiske begreper• Øver på retningssans – høyre, venstre.• Erfaring matlaging - veie, måle• Plasseringsord – første, andre osv.	<ul style="list-style-type: none">• Pusle og spille spill• Telle oppover og nedover og videre fra...• Oppgaver i størstinggruppa• Tellebøker• Leke med/bygge og konstruere med «undefinerbart materialer»

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Mål

- Barna skal oppleve at det er mange måter å tenke, handle og leve på
- Barna føler seg sett og anerkjent for den de er
- Barna lærer om ulike verdier, livssyn og livsformer
- Barna utvider forståelsen om kulturelle likheter og forskjeller, og inkluderes i et miljø som motvirker mobbing.
- Barna skal få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte, reflektere og finne svar og gjennom det legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.

1-2 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Markere tradisjoner og høytider på enkle måter • Ta barna på alvor • Anerkjennelse fra voksne • Gi omsorg • Fokus på vennskap • Barna blir kjent med ulike ansiktsuttrykk knyttet til følelser • Bygge relasjoner 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke sansene og opplever høytidene gjennom sang og felles opplevelser • Være observant på kroppsspråk og mimikk • Voksne skal handle utfra barnets signaler og utfra kunnskap om barns behov • Hjelp barna til å vise godhet for hverandre – hjelpe og trøste • Takke for maten

2-3 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikler ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Få erfaringer med å dele med andre • Få erfaring med å ta egne valg. • Snakker om følelser: Glad, lei seg, sint, redd • Gjenkjenner følelser hos andre • Utvikler evne til å vise omsorg for hverandre • Barna blir kjent med ulike ansiktsuttrykk knyttet til følelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi rom for undring og filosofi. • Basis høflighetsfraser - hei, hadet, takk, kan jeg få? • Voksne skal sette ord på følelsene barna har, bekrefte. • Turtaking • Øver på å lytte til hverandre • Veilede/snakke med barna i vanskelige og utfordrende situasjoner i fht. konflikt, utestengelse og mobbing. • Voksne skal være gode rollemodeller, være bevisst på ord, kroppsspråk i forhold til hverandre • Se og anerkjenne positiv samhandling • Vi samtaler, synger og forteller om ulike følelser og sinnsstemninger, og hjelper barna til å sette ord på følelser

3-4 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikler ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Trener på å tenke gjennom ting, være nysgjerrige. • Blir bevisst på at «mine handlinger påvirker andre» • Viser empati. • Blir kjent med ulike kulturer som er representert i barnehagen • Blir kjent med høytider og tradisjoner, • Barna skal lære å sette grenser for seg selv, og respektere andres grenser • Erfarer at: «Det er flott å være meg, det er flott å være forskjellige.» • Øve på sinnemestring 	<ul style="list-style-type: none"> • Samtale og bøker om vennskap og følelser • Får veiledning i konfliktsituasjon • Oppfordre til dialog blant barna • Vi har undrende samtaler om hvorfor man markerer ulike tradisjonelle høytider • Vi hjelper barna til å reflektere over følelser og egne handlinger • Vi bruker arbeidsverktøyet «røde og grønne tanker». • Voksne skal være lyttende, stille oppfølgingsspørsmål, være undrende i dialog med barna • Øve på å si "nei", eller "stopp" for å sette grenser for seg selv • Øve på å respektere andres «stopp» • Samtale og bøker om ulike kulturer og levemåter. • Samtaler i hverdagen om ulikheter, hvordan alle er viktige i et fellesskap • Markering og forberedelse til høytider, tradisjoner innenfor ulike religioner og livssyn som er representert i barnehagen

4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikler ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Kjenner til religioner, høytider og tradisjoner som er representert i barnegruppa • Øver på problemløsning og selvstendig tenkning • Samtaler og filosoferer over grunnleggende spørsmål • Viser respekt og toleranse for hverandre i det vi sier og gjør 	<ul style="list-style-type: none"> • Markerer høytider og tradisjoner fra andre kulturer/religioner i samarbeid med foreldrene • Bruker barnesamtaler om likheter og ulikheter i kultur og livsstil og hvordan det kan bli et verdifullt mangfold • Bruker barnas erfaringer som utgangspunkt for samtale. • Verner om gode leke situasjoner der barna er i god relasjon med hverandre • Skaper et inkluderende fellesskap i barnegruppene og i barnehagen som helhet

5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikler ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Lærer den gyldne regel: «Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, skal også dere gjøre mot dem» • Barna lærer seg å håndtere konflikter, hvordan vi er mot hverandre og konsekvensene av valg vi tar 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har undrende samtaler om hvorfor man markerer ulike tradisjonelle høytider • Vi bruker ulike arbeidsverktøy til filosoferende samtaler med barna • Vi bruker arbeidsverktøyet «røde og grønne tanker».

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Mål

- Legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.

1-2 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for varierte opplevelser ute • Få mulighet til å bruke sansene og undre seg • Få kjennskap til norske husdyr og insekter 	<ul style="list-style-type: none"> • Være ute hver dag, få erfaring med ulikt vær • De voksne skal være gode rollefigurer og vise respekt og varsomhet i naturen når man er sammen med barna • Ta turer utenfor barnehagens område i smågrupper • Sette av god tid og ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser, forutsetninger og undring • Bruke bilder, sanger og pekebøker om husdyr og insekter • Høre/etterligne dyrelyder

2-3 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Barna får kjennskap til søppelsortering • Oppdage og erfare natur fenomener (årstider, snø, vann osv.) • Får mulighet til å utforske nye områder • Får erfaring med Ipad • Får kjennskap til hvor maten vi spiser kommer fra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi leter etter insekter, blomster og naturmaterialer • Bruker forstørrelsesglass • Leker med vann • Bruker barnas undring og nysgjerrighet om natur og dyr i temajobbing

3-4 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Vi utforsker endringer i naturen – de fire årstidene • Får kjennskap til elementene – jord, ild, lys og vann • Barna får gode holdninger til å være ute i all slags vær • Barna deltar i kildesortering • Utfører eksperimenter og undrer oss over prosessen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi går turer i nærmiljøet • Leverer restavfall i riktige containere • Vi plukker søppel i nærmiljøet og i barnehagen • Bruker ipad

4-5 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Lager mat • Introduserer barna for miljøvern 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi barna oppgaver som stimulerer nysgjerrighet og kunnskap ift naturen og miljøet

5-6 år

Hva	Hvordan
<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle ferdigheter og interesser fra de foregående stadier • Vi har egen turdag for størstingene hver uke • Kunnskap om hvordan mennesket og naturen er avhengig av hverandre • Barna lærer om gjenbruk og å ivareta naturen 	<ul style="list-style-type: none"> • Bruke faktainformasjon i større grad enn tidligere • Barna gjennomfører eksperimenter • Innhente materialer til gjenbruk som er en del av det «udefinerbare materialene» vi har tilgjengelig

Årskalender

I Bjertnes barnehage bidrar vi til livsmestring og god helse gjennom bruk av naturen og nærmiljøet.

Vi valgt å ta utgangspunkt i årstidene i periodeplanene. Temaarbeidet skal synliggjøres i arbeidet med alle de ulike fagområdene.

Mnd	Tema	Husk	Om
		Planleggingsdag 16. august. BHG STENGT!	<p>Oppstart av nytt barnehageår. Barn og voksne blir kjent med hverandre og skaper gode opplevelser sammen.</p> <p>Vi er mye ute og benytter de mulighetene vi har for uteaktiviteter. Vi bruker turplassene våre aktivt og barna får kjennskap til – og positive erfaringer med de mulighetene som ligger i naturen året rundt.</p>
September Oktober November	HØST	<p>Brannvernuke 38</p> <p>17.september besøk av brannbilen Pernille</p> <p>Foreldremøte 14. og 15. september.</p> <p>Planleggingsdag 4. og 5. november. BHG STENGT!</p>	<p>Vi ønsker å bidra til et bærekraftig kosthold. Med det som utgangspunkt vil vi gi barna kjennskap til sesongens matvarer. De varene vi vil fokusere på denne perioden er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lam • Rotgrønnsaker <p>Mål for perioden står i periodeplanen som blir lagt ut på Mykid</p>
Desember Januar Februar	VINTER	<p>Lucia 13. desember</p> <p>Nissefest 21. desember</p>	<p>Matvarene vi vil fokusere på denne perioden er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reinsdyrkjøtt

Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene

Redelighet, raushet og respekt

		Karneval 17. februar Planleggingsdag 31. januar. BHG STENGT! Markerer samenes nasjonaldag	<ul style="list-style-type: none"> • Rotgrønnsaker Mål for perioden står i periodeplanen som blir lagt ut på Mykid. Som en del av vårt satsningsområde «inkluderende miljø» skal vi lage kostymene selv til karnevalet.
Mars April Mai	VÅR	Frist for å melde sommerferie 30.april. Planleggingsdag 13. mai. BHG STENGT! Miljøvernuke: uke 19	Matvarene vi vil fokusere på denne perioden er: <ul style="list-style-type: none"> • Tomat • Kylling Mål for perioden står i periodeplanen som blir lagt ut på Mykid.
Juni Juli August	SOMMER	Sommerfest: uke 22 Tilvenning til ny avdeling Sommerstengt: uke 29 og 30	Matvarene vi vil fokusere på denne perioden er: <ul style="list-style-type: none"> • Sei • Bær Mål for perioden står i periodeplanen som blir lagt ut på Mykid.

Bakvendtlan d:	Nøtteliten:	Hompetitten:	Kanutten:	Bustebartepin n:	Styrer:
<u>Pedagogisk leder:</u> Ulla Zimmermann Ina Aspelund <u>Pedagogisk medarbeider:</u> June Engebretsen Camilla Vestli Thea Morstad Hansen <i>Camilla har 20% permisjon ut 2021, Thea Morstad Hansen vil være vikar</i>	<u>Pedagogisk leder:</u> Vibeke Haakestad Terese Vibekk <u>Pedagogisk medarbeider:</u> Jeanette Wiger Liv Randi Larsen Stine Hansen Hege Kristin Nygaard Fawzieh Kanakri <i>Terese Vibekk er i barselpermisjon til 14. februar. Jeanette er konstituert pedagogisk leder i denne perioden, og Fawzieh går inn i Jeanette sin stilling.</i>	<u>Pedagogisk leder:</u> Renata Poskuvieni Mai-Britt Mathisen <u>Pedagogisk medarbeider:</u> Margrethe Pedersen <u>Ekstra ressurs:</u> Daniel Haugli	<u>Pedagogisk leder:</u> Hanne Haug <u>Pedagogisk medarbeider:</u> Lisbeth Bye Karlsen Shahanaz Somdalen <u>Ekstra ressurs:</u> Alea Lim Fjerdingen	<u>Pedagogisk leder:</u> Marte Marie Tangen <u>Pedagogisk medarbeider:</u> Guro Libo Aud Larsen Cecilia Solbu <u>Ekstra ressurs:</u> Cecilia Solbu	Hanne Kopperstad
Avdelingen holder til i 1.etg	Avdelingen holder til i 1.etg	Avdelingen holder til i 2.etg	Avdelingen holder til i 2.etg	Avdelingen holder til i 1.etg	Holder til i 2.etg.

12 plasser til barn i alderen 1 til 3 år.	15 plasser til barn i alderen 1 til 3 år.	18 plasser til barn i alderen 3 til 6 år	18 plasser til barn i alderen 3 til 6 år.	18 plasser til barn i alderen 3 til 6 år.	81 plasser.
4 årsverk	5,1 årsverk	3,84 årsverk	3,66 årsverk	3,1 årsverk	20,7 årsverk
902 69 491	909 53 128	902 81 694	903 66 847	909 31 349	904 77 266
ulla.zimmermann@nittedal.kommune.no ina.aspelund@nittedal.kommune.no	vibeke.haakestad@nittedal.kommune.no	renata.poskuviene@nittedal.kommune.no Mai- Britt.mathisen@nittedal.kommune.no	hanne.haug@nittedal.kommune.no	marte.marie.tangen@nittedal.kommune.no	hanne.kopperstad@nittedal.kommune.no